

Co přinesla 10. podzimní konference prezidia ČAS?

Přijala jsem pozvání České asociace sester (ČAS) a zúčastnila se odborného programu 10. podzimní konference zaměřené na kvalitu a úskalí ošetrovatelské péče, která se konala 8. prosince 2017 v kongresovém sále IKEM v Praze.

Doc. MUDr. Eva Pokorná, CSc., z 1. lékařské fakulty UK, která se zvláště zaměřuje na transplantaci medicínu, pronesla velmi poutavou přednášku o úloze sestry při komunikaci s příbuznými obětí nejrůznější tragédií, na něž navazuje proces darování orgánů vhodných pro transplantaci. Sama se přípravami spojenými s transplantací orgánů v IKEM mnoho let zabývám, proto pro mne informace doc. Pokorné byly velmi aktuální a přínosné. Hovořila o poněkud rozdílné úloze lékařů a sester v celém procesu. Jakékoliv nepřijemné sdělení by měl prvotně sdělovat lékař, a to v důstojném prostředí a přijatelné atmosféře. Tuto nezáviděníhodnou úlohu vhodně doplňuje všeobecná sestra, která přináší slova útěchy a naděje. Je zároveň připravena zajistit časově náročné služby příbuzným, kteří mají mnoho obtížně splnitelných přání a žádostí. V IKEM zavedli určité proškolení v etiketě a v komunikaci s příbuznými „darců orgánů“, k níž je v moderní etapě medicíny zapotřebí specifického vzdělání.

Výživa, dekubity i kouření

Velmi aktuálně vyzněl příspěvek členky prezidia ČAS Mgr. Jany Zelenkové o prevenci kouření a edukaci, a to vzhledem k přijetí nového zákona, který kouření zakazuje ve veřejných prostorách, včetně těch nejmenších vesnických hospůdek. Zákon platí teprve půl roku, ale už se objevily petice, jež požadují zmírnění přísné zákonné normy. Přednáška Mgr. Zelenkové obsahovala nejen přehled rizik a následků spojených s kouřením, ale především shrnula výsledky ankety zaměřené na intervence sester v protikuřácké kampani, již ČAS iniciovala. Sdělení bylo podáno velmi vtípně, ale i s důrazem na skutečnost, že jsou to právě všeobecné sestry, které velmi důrazně a účinně mohou na kuřáka působit a nabídnout mu radu i pomoc při odvykání. Hlavním předpokladem však je, aby ony samy nebyly kuřáčkami.

Tématem další přednášky byla výživa a její význam v léčebném a ošetrovatelském procesu u pacientů s rizikem vzniku dekubitů. Také zde se prezentovaly výsledky ankety, již iniciovalo Ministerstvo zdravotnictví ČR, které každým rokem podporuje aktivity k prevenci vzniku těchto ran. Společně s profesními a odbornými dobrovolnickými organizacemi hledá příčiny a nové možnosti zlepšování péče o pacienty.

Do ankety se kromě všeobecných sester zapojili i nutriční terapeuté, které v diskusi reprezentovala předsedkyně této specializované sekce. Upozornila na fakt, že není vhodné, aby všeobecné sestry přebíraly jejich kompetence. To však rozpoutalo podnětnou diskusi, neboť argument je jasný – nutričních terapeutů je v praxi málo, a pokud by nutriční screening neprováděly sestry, neprováděl by se vůbec. Názorová shoda panuje v tom, že správná výživa s pečlivým dávkováním všech potřebných živin a vitaminů je nepochybně předpokladem pro relativně rychlé a úspěšné uzdravování.

Nesmí se zanedbávat ani polohování nemocných, neboť hrozí tvorba rozsáhlých dekubitů, které se prezentovaly na promítacím plátně. K tvorbě těchto nebezpečných komplikací velkou měrou přispívá hypoxie. Ta se vytváří relativně brzy, predilekčně v křížové oblasti, v trvalé

poloze vleže, bez častějšího polohování. Dochází totiž k vytěsnění cirkulující krve z kůže a podkoží při poloze na tvrdší podložce, byť jde jen o tužší matraci. A tím zcela přirozeně vážně přisun kyslíku, neboť krev do těchto míst po nějaký čas neproudí.

Riziko poškození pacientů představují i překlady nemocných na jiná zdravotnická pracoviště, kde bývá nedostatek ošetrovatelského personálu anebo situace komplikuje jiná ošetrovatelská „politika“.

Náměstkyně pro ošetrovatelskou péči Mgr. Lenka Gutová, MBA, z ÚVN Praha otevřeně prezentovala téma zanedbání péče v nejmenovaném pracovišti dlouhodobé péče, které vedlo až k podání podnětu na přezkoumání péče. Zazněl i zajímavý pohled z úst soudního znalce na ošetrovatelskou péči PhDr. Jiřího Freie z Fakulty zdravotnických studií ZČU v Plzni, který upozorňoval na nedostatky v procesu ošetrovatelské péče a vedení zdravotnické dokumentace, jež pak mohou mít nepříznivý dopad na ošetrovatelský personál při soudním sporu.

Zájem vyvolala i zpráva ombudsmanky Mgr. Anny Šabatové, Ph.D., z neohlášených návštěv v zařízeních pro seniory. V těchto zařízeních jde o relativně velké rozdíly jak v materiálním, ale i v personálním vybavení. Snaha zdravotníků i pracovníků v sociálních službách (pečovatelů) je obdivuhodná, ale i tady je určující, jak je daná péče financována a do jakých podmínek při svém startu vstoupila.

Když mne členka prezidia vyzvala k zodpovězení některých dotazů a nastínění perspektiv při aktuální změně vlády, neodolala jsem užít výroku ze Shakespearova Hamleta: „Smrt mu oddáš, ale život mu neprodloužíš“. První část výroku plní naše zdravotnictví relativně dobře, dokonce ve vztahu k seniorům. Po stránce sociálního života, tj. prodloužení smysluplného života, však máme stále před sebou řadu úkolů.